

СПРАВКА

за приносите на научните трудове на д-р Илия Тодоров, д.м.

В конкурса за АД Доцент по Физиотерапия, Курортология и Рехабилитация участвам с 41 научни труда, съответно една самостоятелна монография и 40 реално отпечатани пълнотекстови публикации.

Научните изследвания са фокусирани върху следните тематични направления:

- мануална медицина – монография, публикации 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 22, 25, 26, 28
- клинична физиотерапия – монография, публикации 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 29, 30-41.
- неврология – публикации 5, 6, 8, 9, 14, 16, 27, 29, 30, 34
- клинична методология – монография, публикации 8, 10, 11, 16, 17, 25, 26, 31, 32, 36, 37.
- балнеология – публикация 21
- лазер терапия – 38, 40, 41.

В областта на мануалната медицина приносите на научната продукция на д-р Тодоров са:

а.) За първи път в света е осъществено разделение на мануално-диагностичните тестове за СИС на специфични и неспецифични, като е доказана крайната корелация на подобно разделение с установените резултати.

б.) Проучен е както моментния, така и дълготрайния ефект на мануалната терапия върху СИС по отношение на подобрената кинезиология и възможността за рецидив на симптоматиката.

в.) Разработени и научно обосновани са мануално-терапевтични подходи при редица заболявания, като синдрома на *m. piriformis*, лумбални радикулерни синдроми, остра лумбална дискогенна болка, синдрома на Tietze, синдрома на торако-лумбалния преход и др.

г.) Създаден е отличен протокол за преглед, диагностика и терапия на пациенти със сакроилачна дисфункция, както и диагностичен алгоритъм с особено висока точност, включващ тестове използвани в България за първи път в научен труд.

В областта на клиничната физиотерапия приносите са:

а.) за първи път в България е проучено комбинираното използване на кинезитерапия и инжекционен колаген при пациенти със синдром на замръзналото рамо. Създаден е високоефективен кинезитерапевтичен протокол за справяне с двигателния дефицит, а проучената методика е доказана като такава с по-висока ефективност от конвенционалната кинезитерапия.

б.) научната колаборация с проф. Муха от Университета в град Кьолн, Германия позволи провеждането на оригинални проучвания използващи материалната база на немското висше училище. Използваните методики на педобарометрия, функционална електростимулация и плетизмография дават възможност за една отлична верификация на получените резултати. Изследването на плантарното

common confirmation of these tests as also about their correlation with the clinical details such as the pain and its duration, the disturbance of the reflexes, etc..

Keywords:

sacroiliac joints, blockages, manual diagnostics tests, frequency of the clinical findings

НОВИ ТЕХНИКИ ЗА МАНУАЛНО ТРЕТИРАНЕ НА САКРОИЛИАЧНАТА СТАВА Тодор Тодоров, Илия Тодоров

Резюме:

В статията се разкриват анатомо-функционалните особености на сакроилиачната става, най-често използваните диагностични тестове за блокажи в тази става, както и понятието тазова дисторзия. Разгледани са и 3 нови техники за мануално третиране на СИС всичките апробирани в рамките на едногодишна работа с тях, които ние препоръчваме на всички специалисти по Мануална Медицина.

Ключови думи: сакроилиачна става, блокаж, тестове за СИС, тракционна манипулация, мобилизация.

Summary:

The article reveals the anatomic-functional specifications of the sacroiliac joint, the most commonly used diagnostics tests for confirming a blockage in the joint as also the term pelvic distortion. Three new techniques for manual treatment of the sacroiliac joint have been presented all of them being tested for about an year and being recommended by the author to all specialists of Manual Medicine.

Keywords: sacroiliac joint, blockage, tests for sacroiliac joint, traction manipulation, mobilization.

ЛУМБАЛНИ РАДИКУЛЕРНИ СИНДРОМИ И СВЪРЗАНИТЕ С ТЯХ ФУНКЦИОНАЛНИ НАРУШЕНИЯ В ЛУМБОСАКРАЛНАТА И ТАЗОВА ОБЛАСТИ – ЧЕСТОТА И ЗНАЧЕНИЕ

Илия Тодоров, Тодор Тодоров, Мариана Михайлова, Евгения Владева

Резюме:

Авторите проучват честотата на функционалните нарушения /блокажи, мускулен дисбаланс, спазъм и др./ при една от най-честите патологии – лумбалните радикулерни синдроми. Тези функционални нарушения засилват осезаемо болевата симптоматика при радикулерните синдроми, вграждайки своя псевдорадикулерен синдром в тяхната болева симптоматика. Мануалната медицина посредством диагностиката и терапията си повлиява успешно тези функционални нарушения, скъсява фазата за терапия и рехабилитация, както и медикаментозната субституция.

Ключови думи: радикулерни синдроми, функционални нарушения, мануална диагностика и терапия.

Abstract:

The authors research the frequency of the functional disorders /blockages, muscle dysbalance, spasm etc./ associated with one of the most common pathologies – the lumbar radicular syndromes. These functional disorders increase considerably the pain symptoms of the radicular syndromes.

adding their pseudoradicular syndrome to their pain symptomatology. The manual medicine with its diagnostics and therapy influences successfully these functional disorders, shortens the therapy and rehabilitation phases as also the medication substitution.

Keywords:

radicular syndromes, functional disorders, manual diagnostics and therapy.

ЕФЕКТИ НА ЕЛЕКТРОТЕРАПИЯТА ВЪРХУ ОРОСЯВАНЕТО НА ПРЕДМИШНИЦАТА ПРИ ПАЦИЕНТИ СЪС ПАРЕЗА НА БРАХИАЛНИЯ ПЛЕКСУС (Pl. brachialis)

Кристиян Муха, Тодор Тодоров, Илия Тодоров

Резюме

В проучването се споделят резултатите от влиянието на електротерапията на денервирания мускул върху оросяването на предмишницата при пациенти с пареза на брахиалния плексус. Проследени са 12 пациенти с посттравматична лезия на Pl. brachialis на които беше проведена електростимулация на флексорите и екстензорите на ръката съобразно с оптималните параметри на раздразя. При същите беше регистрирана и работната хиперемия след 3-минутно време на стимулация.

Постигнатите резултати показват, че оросяването в покой на двете предмишници не се различава съществено, докато реактивната хиперемия от паретичната страна е сигнификантно намалена спрямо здравата и времето за нейното отзвучаване е удължено. Тези резултати ни насочват към функционални съдови нарушения.

Под въздействието на електростимулацията на паретичната предмишница се стигна до работна хиперемия от 11.46милилитра/на 100милилитра тъкан за минута, което е три пъти по-висока стойност от оросяването в покой – 3.73ml./100ml. тъкан на минута. Това нарастване на оросяването се отдава на предизвиканите контракции в увредената и денервирана мускулатура.

Ключови думи.

Паретични мускули, електростимулация, оросяване в покой, работна хиперемия.

Summary:

The study reveals the results of the electrotherapy of the denerved muscle on the blood circulation in the forearm of patients with paresis of the brachial plexus. 12 patients with posttraumatic lesion of the brachial plexus have been observed. According to the optimal parameters of irritation electro stimulation of the flexors and extensors of the hand have been applied. Measurement of the active hyperemia after 3-minute stimulation has been done. The final results confirm that the blood circulation at rest in the both forearms does not differ significantly, while the active hyperemia on the paretic side is significantly reduced in comparison with the other side and the time of its duration is prolonged.

Keywords:

Paretic muscles, electro stimulation, blood circulation at rest, hyperemia at work.

ВЛИЯНИЕ НА ФУНКЦИОНАЛНАТА ЕЛЕКТРОСТИМУЛАЦИЯ (ФЕС) ВЪРХУ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО НА МОТОРНИТЕ ПАРАМЕТРИ СЛЕД ОПЕРАТИВНА РЕКОНСТРУКЦИЯ НА АНТЕРОМЕДИАЛНА КОЛЯННА НЕСТАБИЛНОСТ

Кристиян Муха, Годор Годоров, Илия Годоров

Резюме:

Цел на настоящото проучване бе да проучим и изследваме ефектите на ФЕС в комбинация с активни упражнения и да ги сравним с лечението само чрез упражнения по отношение на моторните пределни параметри на *m. quadriceps femoris* в следоперативната рехабилитация при оперативна реконструкция на антеромедиалната колянна нестабилност. В едно проспективно групово сравнение (група А: ФЕС плюс активни упражнения, група Б: единствено активни упражнения) се проследиха, провериха и статистически сравниха резултатите от 12 седмична рехабилитация, разликите в обиколките на бедрото, инервационните потенциали на четириглавия мускул, както и максималната изометрична сила на разтягане на оперираната колянна става в сравнение с другата страна. Резултатите в двете групи показват предвид на контролните параметри прогресивно развитие на регенерационните процеси, като тези в група А протичат значително по-добре доказателствено. Поради тази причина трябва да се приеме, че чрез включването на ФЕС към упражненията се постига по-добро регенеративно развитие, отколкото само чрез активни упражнения. Тъй като чрез допълнителното ФЕС включване се повишава честотата на упражненията и свързаните с нея дозировки и раздраза, ние може да си зададем въпроса, дали чрез адекватно повишение на честотата на активното лечение чрез упражнения не биха се постигнали и много по-добри ефекти?

Ключови думи:

функционална електростимулация, моторни параметри, оперативна реконструкция, антеромедиална колянна нестабилност, рехабилитация

Abstract:

The purpose of this research is to investigate the effects of the FES combined with active exercises and to compare this model with treatment with exercises only, emphasizing the motor limit parameters of the quadriceps femoris muscle in cases of post surgery rehabilitation after reconstruction of the anteromedial knee instability. In a prospective group comparison (group A: FES plus active exercises; group B: active exercises only) we have followed, checked and statistically compared the results of a 12-week rehabilitation, the differences in thigh circumference, the innervations potentials of the quadriceps femoris muscle as also the maximal isometric stretching force of the operated knee joint in comparison with the other one. The results of both groups reveal according to the control parameters a progressive intensification of the regeneration processes, those in group A much better from an evidentiary point of view. Because of this reason it should be considered that with the implementation of the FES with the exercises a much better regeneration is achieved, than through exercises only. Because with the applying of additional FES the frequency of exercise is increased as also the corresponding dosages and irritation, we could ask ourselves the question, whether with an adequate increase in the frequency of active exercise treatment a much better outcomes could be achieved.

Keywords:

functional electrostimulation, motor parameters, surgical reconstruction, anteromedial knee instability, rehabilitation

TREATMENT OPTIONS IN LATE PARKINSON'S DISEASE: DECIMETER WAVE THERAPY

B. Ivanov, I. Todorov, E. Vladeva, I. Dimitrov, N. Deleva, V. Nesterova, T. Todorov

Abstract:

Late stage Parkinson's disease (PD) is characterized by significant worsening of symptoms, motor fluctuations and decrease of effectiveness of drug therapy. Decimeter wave therapy (DWT) is one option to enlarge treatment strategy in late PD. We studied the effect of DWT in 12 patients (7 males), aged $65,83 \pm 4,02$ years, with $6,42 \pm 1,51$ years disease duration. Seven were at Hoehn-Yahr stage III and the remaining five at stage IV. Mean UPDRS total score sum was $39,25 \pm 1,91$ and mean UPDRS part III sum was $24,67 \pm 2,1$. DWT was performed according to a standard protocol with apparatus Volna-2, 10 consecutive procedures, once daily. Evaluation of UPDRS total and part III was performed on baseline, on days 11, 31 and 61. On day 11 all patients showed a decrease in their both UPDRS and part III. We lowered the levodopa doses of 6 patients in Hoehn-Yahr stage III with greatest decrease of UPDRS. On days 31 and 61 UPDRS and part III were still lower. Our results demonstrate substantial effect of DWT on motor symptoms in late PD patients. All patients showed improvement, assessed by UPDRS, as the effect still lasted for two months after the physical therapy, even slightly diminished on day 61, compared to day 11. According to our results and the patients subjective satisfaction reported, we could propose that the DWT should become a part of the treatment strategy for late PD patients.

Keywords:

Parkinson's disease, treatment, physical therapy, decimeter waves therapy

ПЛАНТАРНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА НАЛЯГАНЕТО ПРИ ПАЦИЕНТИ С ЛУМБАЛНИ КОРЕНЧЕВИ КОМПРЕСИОННИ СИНДРОМИ /ЛККС/

Кристиян Муха, Тодор Тодоров, Илия Тодоров

Резюме:

Проведено е проучване относно параметрите на натоварване и разпределение на налягането на стъпалото по време на ходене при пациенти с дискови лезии на различни сегменти в поясния отдел. 46 пациенти бяха разпределени в три групи в зависимост от локализацията на ЛККС, като също бе създадена и контролна група от 20 здрави пробанди. Педобарометрията бе проведена с компютър Dupon-Graphy-System/ CDG/, която регистрира силите и времето на натоварване на стъпалото чрез минимум от 8 сензора разпределени на същото. Споменатите параметри бяха измерени двустранно в групите, сравнени и статистически обработени.

Резултатите показват при всички групи скъсено време на натоварване на стъпалото от засегнатата страна. ЛККС на ниво L4-L5 показват намалено натоварване в задната част на стъпалото и увеличено в предната част. Тези на ниво L5-S1 показват обратно разпределение. Тези нарушения на походката и нейната координация могат да доведат до вторични увреди вследствие на претоварване и трябва да се корегират чрез рехабилитационен план.

Ключови думи:

дискова херния, постоперативна рехабилитация, максимално натоварване, сила на натиск

Abstract:

We have investigated the parameters of loading and the distribution of the pressure of the foot during walking of patients with disc lesions of different levels of the lumbar spine. 46 patients have been distributed in three groups depending on the localization of the lumbar root compression syndrome (LRCS), a control group of 20 healthy probands. The pedobarometry has been carried out with a computer Dyno-Graphy-System /CDG/, which measures the forces and the duration of the loading of the foot with minimum 8 sensors distributed directly.

The parameters mentioned have been measured bilaterally, compared and processed statistically. The results show a decreased duration of loading at the diseased side. LRCS at level L4/L5 are showing a decreased loading in the posterior part of the foot and an increase of loading in the anterior. Those at level L5/S1 are having quite the contrary distribution of loading. These impairments of the walk and its coordination could provoke a secondary damage as a result of overweighting and should be corrected with a proper rehabilitation plan.

Keywords:

disc herniation, postoperative rehabilitation, maximal loading, pressure force

A STUDY ON THE EFFECT OF MANUAL MEDICINE ON THE SKIN TEMPERATURE MEASURED BY INFRARED SKIN THERMOMETRY ON PATIENTS WITH DYSFUNCTION OF THE SACROILIAC JOINT

Ilia Todorov

Abstract:

Purpose of the study: To prove the effect of manual medicine in cases of a blockage of the sacroiliac joint and to affirm the method of non-contact infrared skin thermometry as a reliable measurement option.

Methods used: In this research the skin temperature has been measured with an infrared non-contact thermometer in the projection of the sacroiliac joint in cases of proven blockage (dysfunction) of the latter, with a comparison of the other sacroiliac joint. The measurements have been performed before Manual Therapy (MT), right after MT, 15 min. after MT and 60 min. after MT. The experimental group comprises of 41 patients with 44 damaged joints (18 women and 23 men), and the control group – 79 patients with 84 damaged joints (37 women and 42 men). The patients from the control group have been treated with an imitation of MT that includes mobilization techniques for the lumbar spine and the hip joint.

Results obtained: The results have been processed statistically and interpreted in accordance with the latest investigations of the modern neurophysiology. Accepted as a major sign for a positive influence of the therapy is the leveling of the skin temperatures of each two sacroiliac joints with a difference not greater than 0,6° C.

Conclusions: Manual medicine is the most effective non-invasive method for dealing with the dysfunction of the sacroiliac joint and the infrared non-contact thermometry is a reliable and punctual method of measurement.

Key words: *infrared non-contact skin thermometry, manual therapy, blockage, sacroiliac joint.*

СЪВРЕМЕННИ ТЕСТОВЕ ЗА ДИАГНОСТИКА НА БЛОКАЖИТЕ В САКРОИЛИАЧНАТА СТАВА

Илия Тодоров, Тодор Тодоров, Мариана Михайлова, Евгения Владева

Резюме:

На фона на изключително богатия на рискови локуси за възникване на блокажи гръбначен стълб, редица специалисти обръщат малко, дори никакво внимание на сакроилиачните стави, чиито опорни и динамични функции са от особено важно значение за човека. Нещо повече – допреди 15 години в България повечето специалисти дори отричаха тяхната динамична функция, разглеждайки ги просто като едно съчленение между гръбначния стълб и тазовия пояс с единствено амортизърна функция. Съвременната мануално-терапевтична практика показва, че сакроилиачната става е не само рефлекторно свързана с гръбначния стълб и възникването на блокажи на определени нива, но самата тя често блокира. Настоящата статия представя един отличен алгоритъм от мануални тестове даващи възможност за максимално акуратна диагностика на дисфункциите на сакроилиачните стави. Прави се разделение на тестовете според тяхната специфичност и информативност, което представлява една добра насока за практикуващите мануална медицина лекари.

Ключови думи:

сакроилиачна става, дисфункция, специфични тестове, неспецифични тестове, мануална диагностика.

ПОНЯТИЕТО „БЛОКАЖ” В МАНУАЛНАТА МЕДИЦИНА И СЪВРЕМЕННИ ХИПОТЕЗИ ОТНОСНО НЕГОВАТА ЕТИОЛОГИЯ И НАЛИЧНИ ВЕРИЖНИ ВРЪЗКИ

Илия Тодоров, Тодор Тодоров, Мариана Михайлова

Резюме:

В основата на мануалната медицина е залегнало т. нар. обратимо ограничаване на ставната подвижност известно още като блокаж. През годините са правени множество опити за обясняване на същността на този феномен, като схващанията са еволюирали постепенно за да достигнат до най-съвременната теория за „болевито блокиране” от 2010 г. с автор W. Bauer. Авторите са се постарали да създадат едно задълбочено изследване на блокажа като основен функционален субстрат на съвременната мануална медицина, разкривайки наличните схващания относно неговите етиология и патогенеза. Подробно са разкрити всички известни теории за възникването на блокажа, разкрита е обичайната клиника и верижни връзки, очертани са тенденциите в развитието на интерпретациите на блокажа. Във времето на развитите биохимия и електрофизиология постепенно се изяснява, че все по-трудно е на понятието „функционално” да запази общоприетото си значение.

Ключови думи:

блокаж, хипомобилитет, функционално нарушение, менискоид, интервертебрална става, WDR – неврон.

ВЛИЯНИЕ НА ЛОКАЛНАТА КРИОТЕРАПИЯ ВЪРХУ МУСКУЛНОТО И КОЖНОТО ОРОСЯВАНЕ НА ПОДБЕДРИЦАТА

Кристиян Муха, Илия Тодоров, Тодор Тодоров

Резюме:

В проучването беше изпитан ефектът на охлаждащи компреси върху посттерапевтичното протичане на локалното мускулно и кожно кръвооросяване. Регистрацията на оросяването бе измерена със специална плетизмография върху 50 здрави доброволци преди, както и 5, 25, 45 и 65 минути след 15 минутна криотерапия върху прасеца. В контролна група състояща се от 10 пробанда без криотерапия се измери кръвооросяването при същите условия. Получените данни бяха обработени статистически и сравнени както в групите, така и между тях. След сигнификантен спад на посттерапевтичното мускулно и кожно оросяване в сравнение с изходната стойност, същото не показва явно покачване до 65 минута. При измерваната паралелно кожна температура първоначално също бе отчетено сигнификантно снижаване, но от 25-тата минута нататък се получи повишаване в стойностите и.

От сравняването на получените резултати с данните в достъпната ни литература можем да приемем, че в зависимост от дозираните интензитети, видовете приложения и различните зони на апликация реакциите на оросяване в дадено време варират много силно. За да установим тези причини са необходими сериозни допълнителни изследвания.

Ключови думи:

Локална криотерапия, реактивно кръвооросяване на мускули и кожа.

Abstract:

In the following research it has been tested the effect of cooling compresses on the post therapeutic local blood circulation in skin and muscles. The circulation has been registered with special plethysmography determining the circulatory capacity of the thigh of 50 healthy volunteers before a 15 minute cryotherapy on M. triceps surae, as also after the procedure on the 5th, 25th, 45th and 65th minute. In the control group that consists of 10 healthy probands whose blood circulatory capacity has been measured without cryotherapy and under the same conditions. All the results obtained have been statistically processed and comparisons have been made within the groups and between them. After a significant drop of the local blood circulation post cryotherapy, an obvious increase up to the starting temperature hasn't been detected in the muscles and skin up to the 65th minute although an increase has been observed of the skin temperature of the probands in the therapeutic group after the 25th minute further on.

From the comparison of the results obtained with those from the available literature a conclusion could be made, that depending on the dose intensity, the different types of applying cryotherapy and the different zones of application the reactions of the blood circulation vary a lot. For revealing the exact reasons for such a diversity thorough additional investigations are needed.

Keywords:

local cryotherapy, reactive blood circulation of muscles and skin.

ОСТРА ЛУМБАЛНА ДИСКОГЕННА БОЛКА- ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРОБЛЕМИ НА КОНСЕРВАТИВНАТА ТЕРАПИЯ

Илия Годоров, Годор Годоров, Мариана Михайлова

Резюме:

Авторите разглеждат биологичната и клиничната страна на дисковите лезии при остри случаи на лумбалгия и препоръчват консервативна терапия/ мануална терапия,

кинезитерапия/, както за повлияване на артикуларната дисфункция, така и на сегментарната мускулна дисфункция.

Ключови думи:

лезия на диск, блокажи, мануална терапия, активна кинезитерапия

Abstract:

The authors reveal the biological and clinical aspects of the disc lesions in acute cases of lumbalgia and also recommend conservative treatment (manual therapy, kinesitherapy) aiming at affecting the joint dysfunction as also the segmental muscle function.

Keywords:

disc lesion, blockage, manual therapy, active kinesitherapy

THE TIETZE SYNDROME – A CASE OF DISTURBED BIOMECHANICS OR A REAL ENIGMA?

Todor Todorov, Elena Ilieva, Iia Todorov

Abstract:

The Tietze's Syndrome continues to confuse the clinicians although at first reported in the distant 1921. A major reason for that is the controversial information about its pathogenesis and its unclear etiology. Very often the clinical findings remind other diseases and the conventional drug therapy is ineffective. All these facts may turn the diagnose and treatment of the Tietze syndrome into a real challenge. The available information about this syndrome has been systematized. A special attention has been paid to the etiology, diagnosis and modern therapeutic modalities.

Keywords:

Tietze's syndrome, etiology, clinical symptoms, biomechanics, manual diagnosis, treatment

ВЪВЕЖДАНЕ НА МОДИФИЦИРАНАТА РАНКИН СКАЛА КАТО МЕТОД ЗА ОЦЕНКА НА ФУНКЦИОНАЛНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ ПРИ СЛЕДИНСУЛТНИ ХЕМИПАРЕЗИ

Е.Илиева, М. Гонкова, С. Мославач, Е. Анастасова, И. Тодоров

Резюме:

Целта на това проучване е да се оцени функционалното възстановяване на пациенти след прекаран инсулт, провеждащи пълна рехабилитационна програма. За тази цел в клиничната практика на Клиниката по Физикална и рехабилитационна медицина към УМБАЛ "Св. Георги" Пловдив бе въведена модифицираната скала на Ранкин.

В проучването са включени 50 пациенти, които бяха оценени преди провеждане на рехабилитационните мероприятия и след приключването им. Под внимание бяха взети пол, възраст, време след инсульта когато започва рехабилитацията, вид инсулт, тежест на увредата, придружаващите заболявания и вида рехабилитационна програма. Резултатите показаха много ниска стойност на скалата на Ранкин преди започване на програмата ($3,88 \pm 0,96$), което насочва към висока степен на зависимост и невъзможност за самообслужване на пациента. След приключване на рехабилитационната програма се отбеляза значително подобряване на резултатите с $0,42 \pm 0,50$.

testing of the real movement in the sacroiliac joint into group of specific (De Winter phenomenon, spine – test and Rosina test) and non – specific tests (Patrick, Mennel I, pseudo – Lassegue and 3 – step test).

Results: Against the very common initial results of all the tests a very distinctive result difference after manual therapy is present. The non – specific tests show a low level of clinical reliability when applied right after restoring the joint functionality. At the other hand the specific tests have shown clinical reliability of more than 91%.

Conclusion: An eventual positive results of two of the specific tests mentioned above gives a diagnose accuracy of 94% - functional disorder / blockage of the sacroiliac joint.

Key words:

functional disorder, sacroiliac joint, manual therapy, specific and non-specific tests.

ЗАЩО И КОГА МАНУАЛНА ТЕРАПИЯ?

Тодор Тодоров, Илия Тодоров, Евгения Владева

Резюме:

В настоящия обзор се акцентира върху съвременните схващания за патогенезата на функционалните блокажи, като се разглеждат два основни кръга от причини водещи до този хипомобилитет – механичен и нервнорефлекторен.

Разглеждат се и най-честите показания за мануална терапия засягаща три основни групи мануална патология:

- a) вертеброгенни функционални нарушения;*
- б) периферни функционални нарушения;*
- с) спондилогенни оплаквания.*

Съобщават се и най-честите нива на блокажи, верижни връзки и мускулен дисбаланс свързани с тази патология.

Ключови думи:

функционални блокажи, патогенеза на блокажите, мануална диагностика и терапия, верижни връзки, показания за мануална терапия.

Summary:

In this survey, the accent is placed on the modern apprehension of the pathogenesis of functional blockages. Two major circles of reasons for this hypomobility are discussed, i. e. mechanical and neuroreflexive. The most common indications for manual therapy concerning three main manual pathologies are considered too:

- a.) vertebrogenic functional disorders;*
- b.) peripheral functional disorders;*
- c.) spondylogenic complains.*

The most frequent levels of blockages, chain connections and muscle imbalance related to this pathology are mentioned too.

Keywords:

functional blockages, pathogenesis, manual diagnosis, manual therapy, chain connections

СИНДРОМЪТ НА ТОРАКОЛУМБАЛНИЯ ПРЕХОД – ИЗТОЧНИК НА ДВИГАТЕЛЕН И МУСКУЛЕН ДИСБАЛАНС

Тодор Тодоров, Илия Тодоров, Евгения Владева

Резюме:

Статията разглежда интересния от диагностична, патогенетична и терапевтична гледна точка синдром на тораколумбалния преход, познат като синдром на Maigne. Специално внимание се обръща на някои анатомични и физиологични особености на областта на тораколумбалния преход. Те обуславят характерна симптоматика, която може да бъде често източник на диагностични и терапевтични грешки. Обсъждат се и възможностите за мануална диагностика и терапия, както и други средства на физикалната медицина за лечението на този малко познат, но често срещан синдром.

Ключови думи:

тораколумбален преход, мануална диагностика, мануална терапия, мускулен дисбаланс

Abstract:

The article considers the syndrome of thoracolumbar passage known as the Maigne syndrome which is interesting from a diagnostic, pathogenetic and therapeutic view point. A special attention is paid to some anatomical and physiological peculiarities of the region of the thoracolumbar passage. They determine some distinctive symptoms that could be a common reason for diagnostic and therapeutic errors. The opportunities for manual diagnostics and therapy as well as some other means of physical therapy for the treatment of this less known but common syndrome are discussed too.

Keywords:

thoracolumbar region, manual diagnostics, manual therapy, muscle imbalance

КОМБИНИРАНО ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНЖЕКЦИОНЕН КОЛАГЕН И КИНЕЗИТЕРАПИЯ ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА СИНДРОМА НА „ЗАМРЪЗНАЛОТО” РАМО Илия Тодоров, Наталия Ушева

Резюме:

Цел: Изследването цели да се проучи ефекта от комбинираното приложение на инжекционен колаген приложен по схема и кинезитерапевтичен комплекс състоящ се от избрани упражнения при пациенти със синдром на „замръзналото” рамо.

Методика: 12 пациенти на средна възраст 44,7 години са допуснати до проучването. Първоначална оценка на обема на движение в гленохумералната става е осъществена посредством ъглометрия, а оценка на болката при активно и пасивно движение – с помощта на визуално-аналогова скала от 10 степени. На пациентите е приложен курс инжекционна терапия с колаген по схема състоящ се от 6 инжекции в субакромиалното пространство в рамките на 1 месец. След 3-та инжекция всички пациенти са провели 15 дневен курс кинезитерапия в рамките на 3 работни седмици. Контроли са проведени на 4-а и 12-а седмица след началото на проучването.

Резултати: При 10 пациенти обемът на движение в гленохумералната става, както и болката при активно и пасивно движение са сигнификантно подобрени при контролата на 12-а седмица. При останалите 2-а пациенти е налично подобрене по отношение на болката, но промяната в обема на движение в изследваните равнини е под 15°, и като общ резултат не е сигнификантна.

Заключение: Приложената терапевтична схема е сигнификантно ефективна при 83% от пациентите. Приложението на инжекционен колаген се доказва като алтернатива на кортикостероидните апликации, което комбинирано с кинезитерапия може да се утвърди като предпочитана терапевтична схема. Необходимо е проучване на дългорочния ефект от терапията, както и сравнително проучване с терапевтичната комбинация инжекционни кортикостероиди и кинезитерапия.

Ключови думи:

синдром на „замръзналото” рамо, кинезитерапия, инжекционен колаген, болка, обем на движение

ГЕОТЕРМАЛНА ВОДА ОТ ИЗВОР R-119X – ФИЗИКОХИМИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА И ТЕРАПЕВТИЧНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

Евгения Владева, Мариана Михайлова, Илия Тодоров, Тодор Тодоров

Резюме:

Статията дава кратка физико-химична характеристика на водата от извора и се проследяват резултатите при лечение на коксартроза, гонартроза, спондилартроза, артрозо-артрит, периартрити, епикондилити и някои други ентезопатии. Проучването е направено с две групи пациенти – експериментална и контролна.

Дискутират се позитивните ефекти при лечение на гореспоменатите заболявания за постигане на по-добър терапевтичен ефект и тенденцията за заместване на балнеолечението с балнеопрофилактика.

Ключови думи:

балнеология, балнеотерапия, балнеопрофилактика, артрозна болест, ентезопатии

Abstract:

The article reveals the physicochemical characteristics of the spring water and the results in treatment of coxarthrosis, gonarthrosis, spondylarthrosis, periarthriti, epicondylitis and some other enthesopathy. The research is based on two groups of patients – an experimental and a control group. We discuss the positive effects in the treatment of the mentioned diseases and the next step in therapy of arthrosis: balneotherapy to be replaced by balneoprophylaxis.

Keywords:

balneology, balneotherapy, balneoprophylaxis, osteoarthritis, enthesopathy

СЪВРЕМЕННА ФИЗИКАЛНА ТЕРАПИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ ПРИ ДИСКОВАТА БОЛЕСТ

Тодор Тодоров, Илия Тодоров, Мариана Михайлова, Евгения Владева

Резюме:

Статията е насочена към съвременните методи на физикалната терапия при дисковата болест – електро- и светлолечение, топлинни процедури, пасивни кинезитерапевтични методи: масаж, мануална терапия, екстензионна терапия, медицинска гимнастика, лазертерапия и акупунктура.

Ключови думи:

дискова болест, електролечение, светлолечение, кинезитерapia, акупунктура, лазертерапия

Abstract:

The article reveals the modern aspects of the physical treatment of the disc herniation – electro – and light therapy, thermotherapy, passive kinesiotherapy – massage, manual therapy, tractions, medical exercises, laser therapy and acupuncture.

Keywords:

disc herniation, electro therapy, light therapy, kinesiotherapy, acupuncture, laser therapy

СИНДРОМЪТ НА КАРПАЛНИЯ КАНАЛ ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА СПЕЦИАЛИСТА ПО ФИЗИКАЛНА И РЕХАБИЛИТАЦИОННА МЕДИЦИНА

Евгения Владева, Илия Годоров, Тодор Годоров

Резюме:

Синдромът на карпалния канал (КТС) е най-честата компресионна невропатия, засягащ близо 5% от общата популация. Статията дава кратък литературен обзор на проблемите, свързани с епидемиологията, клиничната картина, функционалните и инструменталните методи, които най-често влизат в съображение при поставянето на диагнозата Синдром на карпалния канал. Разглеждат се различните методи на лечение на заболяването с акцент върху физиотерапевтичното лечение и основните задачи, пред които е изправен специалистът по физикална и рехабилитационна медицина при лечението на пациенти с тази диагноза. Синдромът на карпалния канал е мултидисциплинарен проблем, в решението на който могат да участват невролози, ортопеди, ревматолози и физиотерапевти. Добрата колаборация между отделните специалисти в точния момент е залог за намиране на правилен и навременен подход към лечението на КТС, което е от изключителна важност за максималното възстановяване на функцията на ръката.

Ключови думи:

синдром на карпалния канал, диагноза, лечение, физикална терапия

Summary:

Carpal Tunnel Syndrome (CTS) is the most frequent entrapment neuropathy, present at approximately 5% of the general population. The article is a brief overview of this common condition with an emphasis on the epidemiology, clinical presentation and various methods of diagnosis. Different methods of surgical and conservative treatment are discussed with an emphasis on therapeutic modalities and kinesiotherapy and the main tasks of the physiotherapist in the treatment of the disease. CTS is multidisciplinary problem in which neurologists, orthopedists, rheumatologists and physiotherapist are involved. A good collaboration between them is a guarantee for right and in time approach to the treatment of the syndrome and maximum restore of hand's function.

Key words:

carpal-tunnel syndrome, diagnosis, treatment, physical therapy

KINESITHERAPY – A MAJOR METHOD OF CONSERVATIVE THERAPY FOR PATIENTS WITH FROZEN SHOULDER

Илия Тодоров

Abstract:

Purpose: To review the scientific research about the incorporation and efficiency of the different kinesitherapy procedures for patients with frozen shoulder. To make conclusions and suggest a proper therapeutic approach.

Materials and methods: All available sources, including literature and internet database have been examined. The latest scientific research articles have been represented in brief and summarized at the end.

Results: According to the majority of the authors the kinesitherapy is a major method of conservative treatment that is recommended to be used in both primary and secondary care.

Conclusion: The low cost of the method together with the good clinical results are arguments in favor of the mass incorporation of the kinesitherapy in both primary and secondary care

Keywords:

kinesitherapy, frozen shoulder, range of motion

МАНУАЛНО-ТЕРАПЕВТИЧЕН КЛИНИЧЕН ПОДХОД ПРИ БОЛЕЗНЕН И СПАСТИЧЕН M.ILIOPSOAS

Илия Тодоров, Мариана Михайлова, Тодор Тодоров

Резюме:

Въведение: Авторите разглеждат възможностите за диагностика и повлияване с методиките на мануалната медицина на един от мускулите най-често отговорни за възникването на мускулен дисбаланс в тораколумбален преход, лумбален отдел и долни крайници. Допълнително анатомичното положение и функция на мускула са предпоставка за погрешното свързване на наличната клинична симптоматика с редица други нозологични единици.

Цели и задачи: Постигане на ефективен лечебен алгоритъм за справяне с проблема.

Материал и методи: Върху група пациенти са приложени най-честите мануално-диагностични прийоми, установени са верижните връзки на посочената патология с други отдели от гръбначния стълб – тораколумбален и лумбосакрален преходи, отчетени са резултатите от приложените мануално-терапевтични техники – постизометрична релаксация на засегнатите мускули както и отстраняване на верижно свързаните блокажи. Засегнати са и възможностите за комбинация от мануална медицина с други физикални фактори.

Резултати: От проучените 44 пациента при 37(84,09%) бе установена патология на m.iliorsoas. При 36 от споменатите 37 пациенти бе постигнато елиминиране на болковата симптоматика като при 100% от третираните пациенти с промяна в стойката бе постигнато възстановяване на нормата.

Обсъждане: Получените крайни резултати доказват ефективността от приложения клиничен подход при справянето с патологията на m.iliorsoas. Мануалната диагностика се доказва като водещ прием при откриване на соматичната дисфункция на мускула, а ефекта от приложена ПИР безспорно превъзхожда медикацията с НСПВС.

Ключови думи: мануална медицина, постизометрична релаксация, соматична дисфункция.

Abstract:

Introduction: The authors reveal the opportunities for a diagnosis and treatment with the methods of manual medicine of a muscle very often responsible for the cases of muscle dysbalance in the thoracolumbar passage, lumbar region and the lower extremities. In addition, the anatomic position and function of the muscle very often lead to the association of the clinical symptoms with other deceases.

Objectives and tasks: Accomplishment of an effective treatment algorithm for dealing with the problem.

Materials and methods: We have executed on a group of patients the most common techniques of manual diagnostics and have discovered the chain links between the observed pathology and other regions of the vertebral column – the thoracolumbar and lumbosacral passages. We also have shown the results of the manual therapy techniques applied – postisometric relaxation (PIR) as well as manual manipulation for the chain-linked blockages. The authors reveal the possible combinations of manual medicine and physical factors.

Results: Of the 44 patients included in the study by 37 (84.09%) a pathology of the iliopsoas muscle has been found. By 36 of the mentioned 37 patients a complete relief of the pain symptoms has been achieved and by all of the patients with a change of the posture normalization occurred.

Conclusion: The final results of the investigation prove the effectiveness of the exercised clinical approach in dealing with the pathology of m.iliopsoas. The manual diagnostics has proven itself as a leading method of tracking of the somatic dysfunction of a muscle, the effects of the applied PIR techniques decisively excelling the medication with non-steroid drugs.

Key words: manual medicine, postisometric relaxation, somatic dysfunction

ЦЕРВИКО-КРАНИАЛЕН БОЛЕВИ СИНДРОМ И ЦЕРВИКАЛНИ БЛОКАЖИ – КЛИНИКА, ДИАГНОСТИКА И ТЕРАПИЯ

Тодор Тодоров, Илия Тодоров

Резюме:

Авторите на статията разглеждат методите за диагностика и лечение на вертеброгенните нарушения в цервикален отдел. Застъпва се тезата, че при цервико-краниално главоболие по често доминира патология във функцията от колкото във морфологията, както се смята най-често. Прави се задълбочен анализ на анамнестичните данни и обективната находка при прегледа, чийто правилна интерпретация води към избор на най-добър терапевтичен подход.

Ключови думи:

Цервико-краниален синдром, верижни връзки, аферентни дразнения, дегенеративни промени, патология във функцията, терапевтичен подход.

Summary:

The authors reveal the methods for diagnostic and treatment of vertebral injuries in cervical department. The thesis points out that in cervico-cranial headache commonly dominates pathology of the function than of morphology as it's considered often. The article includes a comprehensive analysis of amnesic data and objective find during the test, whose right interpretation relates to the best choice of therapy treatment.

Keywords:

cervico-cranial syndrome, chain links, afferent irritations, degenerative changes, pathology in the function, therapeutic treatment

ПРОУЧВАНЕ ЕФЕКТА НА ЕКСТЕНЗИОННАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ПОЯСНА ДИСКОВА БОЛЕСТ

Марияна Михайлова, Веселина Несторова, Илия Тодоров

Катедра по физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания, Медицински университет – Варна

РЕЗЮМЕ

Въведение: Приложението на екстензионна терапия за лечение на вертеброгенни заболявания е известно от дълбока древност. Един от съвременните варианти на тракционно лечение е импулсната екстензионна терапия, провеждана с апарат Eltrak 471 на холандската фирма Enraf Nonius, който дава възможност за провеждане на тракция в импулсен и постоянен режим.

Цел: Да се проучи ефективността на импулсната екстензионна терапия върху болката, двигателната активност в поясен отдел и показателите самочувствие, активност и настроение при пациенти с поясна дискова болест (ПДБ).

Материал и методика: Обект на изследването бяха 40 пациенти с поясна дискова болест. Контролна група (КГ) от 20 болни, лекувана с базисната терапия (НЧМП и БПИ) и експериментална група (ЕГ) от 20 болни, лекувани с базисна терапия и импулсна екстензионна терапия. За проследяване ефекта от лечението бяха използвани: функционални тестове за двигателна активност, оценка на статична и динамична болка, оценка на психо-емоционалното състояние, проследени в началото и в края на лечението.

Резултати: Резултатите са с висока статистическа значимост ($p < 0,001$) и за двете групи по отношение на купиране на болезния синдром, функционалните тестове за подвижност в поясен отдел и показателите от психо – функционалното тестване, като при сравняване на ЕГ с КГ разликата също е статистически значима ($p < 0,001$).

Заклучение: И двете методики имат обезболяващ ефект, съдействат за подобряване на подвижността в лумбален отдел и подобряват качеството на живот на пациентите с ПДБ. Комплексната методика, включваща базисно лечение и импулсна екстензионна терапия, дава по-добри резултати от базисното лечение при всички изследвани показатели.

Ключови думи: поясна дискова болест, физикална терапия, импулсна екстензионна терапия

РИСКОВЕ И ВЪЗМОЖНИ ИНЦИДЕНТИ В МАНУАЛНАТА ТЕРАПИЯ

Тодор Тодоров, Илия Тодоров, Мариана Михайлова

Катедра по физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания, Медицински университет – Варна

РЕЗЮМЕ

Авторите разглеждат най-честите причини за инциденти в мануалната практика. Основни фактори за неблагоприятията при този вид терапия са слабо владение на мануалните техники и трудности в диагностиката, произтичащи от завоалирани контраиндикации и индивидуални анатомични особености. За да бъдат сведени рисковете до минимум, мануалните терапевти се нуждаят от чести опреснителни курсове за

поддържане високо ниво на компетентност, а при наличие на усложнения от бърза реакция – и преминаване към незабавно лечение.

Ключови думи: мануална терапия, рискови фактори, увреди, компетентност

ЦЕЛЕСЪОБРАЗНОСТ В ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЕКСТЕНЗИОННАТА ТЕРАПИЯ ПРИ ЛЕЧЕНИЕ НА ПОЯСНАТА ДИСКОВА БОЛЕСТ

Марияна Михайлова, Илия Тодоров, Вяра Лочева

Катедра по физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания, Медицински университет – Варна

РЕЗЮМЕ

Авторите разглеждат мястото на екстензионната терапия в консервативното лечение на поясната дискова болест, основни показания, принципи за правилно приложение и причини за лоши резултати. Правилното и навременно приложено екстензионно лечение е надеждно лечебно консервативно средство и води до бърз регрес на оплакванията и подобряване качеството на живот на пациентите.

Ключови думи: екстензионна терапия, поясна дискова болест, консервативно лечение

ПРОУЧВАНЕ ЗНАЧЕНИЕТО НА ФИЗИКАЛНАТА ТЕРАПИЯ ЗА ЧЕСТОТАТА И РЕГРЕСА НА ДИСКОГЕННИТЕ АТАКИ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ПОЯСНА ДИСКОВА БОЛЕСТ

Марияна Михайлова, Илия Тодоров, Вяра Лочева

Катедра по физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания, Медицински университет – Варна

РЕЗЮМЕ

Поясната дискова болест е едно от най-често срещаните хронични заболявания на гръбначния стълб. Правилното и навременно проведено лечение е от решаващо значение за съхраняване функционалния капацитет на болния и редуциране броя на рецидивите. Цел: Сравнително проучване ефективността на физикалната терапия при пациенти, които за първи път се подлагат на такова лечение, и други, които са го провеждали многократно.

Материал и методика: Обект на изследването бяха 40 пациенти с поясна дискова болест, разделени в две групи според критериите: брой провеждани курсове физиолечение, давност на заболяването – 2 и повече години. Комплексната методика включва: нискочестотно магнитно поле, електрофореза и кинезитерапия.

Заключение: Физикалната терапия със своите профилактични и лечебни възможности допринася за удължаване периодите на ремисия, съхранява функционалния капацитет на болните, намалява риска от нов рецидив или бърза прогресия на заболяването. Това лечение има важно значение за въпросната патология и от гледна точка на икономическата ефективност.

Ключови думи: поясна дискова болест, физикална терапия, профилактика.

PHYSICAL THERAPY OF PATIENTS AFTER POST OPERATIVE TREATMENT OF THE CARPAL-TUNNEL SYNDROME

E. Vladeva1, V. Nestorova1, I. Todorov1, I. Mircheva2

1 Department of Physiotherapy, Rehabilitation, Sea Treatment and Occupational Diseases, Professor Dr. Paraskev Stoyanov Medical University, Varna

2 Department of Social Medicine and Health Organisation, Professor Dr. Paraskev Stoyanov Medical University, Varna

ABSTRACT

Carpal-tunnel syndrome (CTS) is a frequent pathology that can lead to functional disability in employees. The right approach to the treatment of this disease is of great importance for the hand function recovery, as physical therapy plays a significant role both in conservative and surgical treatment. The purpose of this research is to study the impact of a complex of physical factors on the recovery of patients who have undergone surgical treatment for CTS. The study is conducted among 27 patients, women aged between 28 and 71 years /47,9/, divided into two groups – an experimental group (EG) and a control group (CG). EG patients received 12 days of physical therapy, including wax therapy, ultrasound treatment and traditional exercise program. On the other hand, CG patients did not receive a physical therapy treatment. Both groups were tracked in three stages – on the 3rd-5th day (for EG), after removing the stitches and on the 12th (for CG) and 30th days (for CG and EG) after removing the stitches. The analysis of the results shows that the studied EG patients recover much more efficiently and faster. The positive effects of the physical therapy methods are also discussed. Applying physical therapy is of great importance for the fast recovery of the hand functions in the postoperative period for patients with CTS. It also improves their quality of life and working capacity, thus leading to a significant socio-economic impact.

Key words: Carpal tunnel syndrome (CTS), physical therapy, Boston Carpal Tunnel Questionnaire, socio-economic impact

АЛГОРИТЪМ ЗА ДИАГНОСТИКА И ФИЗИОТЕРАПЕВТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ НА ПОЯСНА ДИСКОВА БОЛЕСТ С ВКЛЮЧЕНА ИНТЕРМИТЕНТНА ЕКСТЕНЗИОННА ТЕРАПИЯ

М. Михайлова, И. Тодоров

Катедра по физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания, Медицински университет – Варна

РЕЗЮМЕ

Поясната дискова болест е здравен проблем с широко разпространение, засягащ все по-често младата творческа възраст на индивида. Правилният и навременен терапевтичен подход е от решаващо значение за пълноценното възстановяване на болните и връщането им към обичайното трудово ежедневие. Забавянето на правилната диагноза и провеждането на адекватна рехабилитация е причина за значително оскъпяване на последващите рехабилитационни мероприятия и удължаване на възстановителния период. Следването на определен алгоритъм с уточнени диагностични критерии за приложение на физиотерапевтично лечение с включена екстензионна терапия само може да улесни и оптимизира крайните резултати.

Ключови думи: поясна дискова болест, физикални фактори, екстензионна терапия.

SPAS AND WELLNESS – A NEW PHILOSOPHY FOR HARMONY IN LIFE

Evgeniya Vladeva, Dafina Bacheva, Iliya Todorov

Department of Physiotherapy, Rehabilitation, Thalassotherapy and Occupational Diseases ,
Faculty of Public Health, Medical University of Varna

ABSTRACT

The article reveals the development of spa therapy through the years and centuries and its revival by receiving renewed attention from many medical specialties and health tourists. According to their character spas nowadays reflect the progress of science and culture of mankind. The accent is on the contemporary understanding of spa which is based on health promotion and prevention of illnesses. The idea for health prophylaxis has reached a higher level which serves as a base for the foundations of wellness conception. The idea of this conception is aspiration for achieving complete prosperity of the human personality by synergy of all aspects of health – physical, mental, intellectual, emotional and social.

Key words: *spa, wellness, health prevention*

THE ROLE OF TRACTION THERAPY IN THE TREATMENT OF PAIN SYNDROME AND THE PSYCHO-EMOTIONAL STATE OF THE PATIENTS WITH LUMBAR DISC DISEASE

Mariyana Mihaylova¹, Iliia Todorov¹, Silviya Filkova², Dafina Bacheva¹

¹Department of Physiotherapy, Rehabilitation, Thalassotherapy, Occupational Diseases and Disaster Medicine , Faculty of Medicine, Medical University of Varna, Bulgaria

²TRS Rehabilitation Therapist, Medical College, Medical University of Varna,

ABSTRACT

Traction therapy as a method for treatment of the spinal diseases has been known to mankind since Hippocrates. Its abilities to target the main symptoms in patients with lumbar disc disease are still an object of discussion.

AIM: *To analyze the effect of intermittent traction therapy in targeting pain syndrome and the psycho-emotional state of the patients with lumbar disc disease.*

MATERIALS AND METHODS: *A total of 122 patients suffering from lumbar disc disease were examined and 100 of them corresponded to the criteria and took part in the research. The control group (CG) included 50 patients, treated with basic therapy low-frequency electromagnetic field (LFMF) and interferential therapy - bipolar technique (BPI). The experimental group (EG) included 50 patients treated with basic therapy and intermittent traction therapy. To track the effects of the treatment, we used an evaluation of the static and dynamic pain, an evaluation of the psycho-emotional state through the WAM (well-being, activity, mood) test, done before, right after and at the end of the treatment as well as 1 and 3 months after the treatment.*

RESULTS: *Both methodologies have a pain-reducing effect and help the improvement of the psycho-emotional state of the patients. The results have a high statistical importance ($p < 0,001$) for both groups when it comes to reduction of the pain syndrome and the indicators of the psycho-functional testing. When comparing EG and CG the difference is also statistically significant ($p < 0,001$) with the EG being superior.*

CONCLUSION: *Traction therapy, conducted following all rules of the good medical practice is well tolerated by the patients suffering from lumbar disc disease and contributes to the improvement of their psycho-emotional state.*

KEY WORDS: *lumbar disc disease, psycho-emotional state, intermittent traction therapy*

НАШИЯТ ОПИТ В ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ДЪЛБОКИ ОСЦИЛАЦИИ (DEEP OSCILLATION) ПРИ РАННАТА РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ПАЦИЕНТИ С АЛОПЛАСТИКА НА КОЛЯННА СТАВА

Евгения Владева, Марияна Михайлова, Дафина Бачева, Илия Тодоров
Катедра по физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания, МУ-Варна

РЕЗЮМЕ

Ставното ендопротезиране е сред най-разпространените съвременни операции в ортопедията и травматологията. Физиотерапията и рехабилитацията са финалната фаза на ендопротезирането и са от изключителна важност както за темповете, така и за степента на функционалното възстановяване. Дълбоките осцилации (DEEP OSCILLATION®) са патентована терапевтична процедура, използваща резониращи вибрации на тъканите с минимален външен механичен ефект и доказано обезболяващо, антифибротично, противооточно и противовъзпалително действие. Целта на настоящото проучване е да се проследи ефектът от комплексното приложение на дълбоките осцилации и кинезитерапията върху редуцирането на отока, намаляване на болковата симптоматика и възстановяване обема на движение при пациенти след алопластика на колянна става. Проучването е проведено върху 50 пациенти, от които 21 мъже и 30 жени, разпределени в 2 групи по 25 човека, на случаен принцип – експериментална група (ЕГ) и контролна група (КГ), всичките след алопластика на колянна става. Получените резултати доказаха, че дълбоките осцилации са ефективен метод за отстраняване на отока, потискане на болката и възпалението и увеличаване на обема на движение при ранната рехабилитация на пациенти след алопластика на колянната става. Комбинираното приложение на дълбоки осцилации и кинезитерапия дава по-добри резултати по отношение на сроковете и степента на възстановяване на функцията на колянната става след ендопротезиране.

Ключови думи: колянно ендопротезиране, дълбоки осцилации, ранна рехабилитация

МЕТОДИ ЗА ВЕСТИБУЛАРНА РЕЕДУКАЦИЯ И ЗНАЧЕНИЕТО Ѐ ПРИ ПАЦИЕНТИ В НАПРЕДНАЛА ВЪЗРАСТ

В. Лочева, И. Тодоров

Медицински университет – Варна, УМБАЛ „Света Марина“ – Варна

РЕЗЮМЕ

Паданията, като следствие на настъпили нарушения в равновесието, свързани с напредналата възраст, са често срещани инциденти в тази възрастова група. Вестибуларните нарушения са трета най-честа причина за загуба на равновесие. Тази патология подлежи на компенсация посредством т. нар. вестибуларна реедукация. Статията разкрива методиката за нейното провеждане, както и някои модерни инструментални методики, като класически оптокинетизъм, динамичната постурография и методики, базирани на виртуална реалност. Прилагането на вестибуларна реедукация води до намаляване на оплакванията и намалява риска от падания, които са на второ място след мозъчните съдови инциденти като причина за смъртност в тази възрастова група. Ключови думи: вестибуларна реедукация, маньовър на Еплей, маньовър на Семонт, класически оптокинетизъм, виртуална реалност, динамична постурография.

ИНВЕРТИРАНА РАМЕННА ПРОТЕЗА – ОСОБЕНОСТИ И РЕХАБИЛИТАЦИОНЕН ПОДХОД

В. Лочева¹, И. Тодоров²

¹Катедра по физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания, Факултет по обществено здравеопазване, Медицински университет – Варна Клиника по физикална и рехабилитационна медицина, УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна

²Частна лекарска практика

РЕЗЮМЕ

Раменното протезиране се превърна в рутинна операция през последните години. Интерес буди т. нар. инвертирана раменна протеза, при която ставните повърхности са с обърнато разположение. На този тип протеза се възлагат големи надежди като ефикасен терапевтичен метод при псевдо-паралитично рамо с нефункциониращ или инсуфициентен ротаторен маншон и запазена функция на м. делтоидеус. През годините както оперативните техники, така и рехабилитационните подходи претърпяха редица промени, за да достигнат до състоянието им към настоящия момент. Статията представя споменатата еволюция и представя съвременните възгледи и протокол за рехабилитация при такива пациенти. **Ключови думи:** инвертирана раменна протеза, индикации, оперативни техники, биомеханика на протезата, рехабилитация

ПРИЛОЖЕНИЕ И КЛИНИЧЕН ОПИТ С MLS ЛАЗЕРНА ТЕРАПИЯ

В. Лочева¹, Ил. Тодоров², Л. Йосифова¹

¹Катедра по физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания, Факултет по обществено здравеопазване, Медицински университет – Варна Клиника по физикална и рехабилитационна медицина, УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна

²Частна лекарска практика

РЕЗЮМЕ

Синдромът на придобитата в отделенията за интензивно лечение (ОИЛ) мускулна слабост (Intensive Care Unit Acquired Weakness – ICU-AW) е едно от най-честите усложнения във връзка с продължителното залежаване. Нервно-мускулните увреждания се развиват много бързо по време на остро заболяване, особено при пациенти, подложени на механична вентилация. Патофизиологията на ICU-AW е многофакторна. Идентифицирането на болните в риск и ранната превенция представляват предизвикателство. В клиничната практика за диагностика и определяне тежестта на респираторните и мускулно-скелетни последствия се използва физикален преглед със стандартизирани тестове. Стратегиите за превенция и управление на ICU-AW включват специфични физиотерапевтични интервенции: ранна мобилизация, трениране на инспираторните мускули, нервно-мускулна електрическа стимулация и велоергометрия в леглото. Целта на тази статия е да предостави подробен преглед, основан на широк спектър от научни публикации, в хронологичен ред, документиран клинични приложения и техните резултати, синтезиращи текущите познания за ефекта на MLS лазерната терапия при различни патологични процеси.

Ключови думи: MLS лазерна терапия, Multiwave Locked System, двувълново синхронизирано лазерно лъчение, NIR лазерен източник

ЕФЕКТИВНОСТ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ НА КОМБИНИРАНА ТЕРАПИЯ С МИКРОВЪЛНОВА ДИАТЕРМИЯ И ИНТЕРФЕРЕНТЕН ТОК ПРИ ПЕРИТЕНДИНИТ НА ГЛЕНОХУМЕРАЛНА СТАВА

Лилия Панайотова-Овчарова^{1,2}, Цветомир Янков^{1,2}, Илия Тодоров³

¹ Катедра по физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания, Факултет по обществено здравеопазване, Медицински университет – Варна

² Клиника по физикална и рехабилитационна медицина, УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна

³ Частна практика

РЕЗЮМЕ

Перитендинитът на гленохумерална става представлява терапевтично предизвикателство за физикалната медицина, особено в остра фаза, когато болшинството физикални фактори, приложени в комбинация или като монотерапия, дават незадоволителни терапевтични ефекти. Изследването цели да проучи ефекта на комбинирана терапия с микровълнова диатермия и интерферентен ток при пациенти с перитендинит на гленохумерална става. Тридесет и осем пациенти от двата пола на възраст между 20 и 55 години с остър перитендинит на гленохумерална става бяха третирани с физиотерапевтичен комплекс, включващ микровълнова терапия и интерферентен ток. За обективизиране на резултатите са използвани: ъглометрия на флексия, абдукция и външна ротация на раменна става, оценка на спонтанна и палпаторна болката по Визуално аналогова скала (VAS) и Shoulder Pain and Disability Index в проценти (SPADI %). Пациентите се оценяват три пъти: преди началото на лечението, след приключването на терапевтичния курс, както и на 45-ия ден от началото на терапията. Съществува статистически значима разлика в средните стойности (Asymp. Sig. (2-tailed) 0,05) са идентични и разликите са плод на случайността за флексия, абдукция и вътрешна ротация на раменна става между стойностите, измерени след края на лечението и на 45-и ден от началото на терапията. Това се дължи на факта, че след края на терапевтичния курс пациентите са достигнали максимално подобрене, което се е запазило до 45-и ден от началото на лечението. Докладваният клиничен опит подкрепя заключението, че предложената терапевтична методика на комбиниран физикален комплекс от микровълнова терапия и интерферентен ток, описан в този доклад, е подходящ за използване като общ протокол за рутинна клинична практика при пациенти с перитендинит на гленохумерална става.

Ключови думи: перитендинит на гленохумерална става, микровълнова терапия, микровълнова диатермия, интерферентен ток.

ЕФЕКТИВНОСТ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ НА ВИСОКОЕНЕРГИЕН ЛАЗЕР ПРИ ПЕРИТЕНДИНИТ НА ГЛЕНОХУМЕРАЛНА СТАВА

Л. Панайотова, И. Тодоров, П. Пенев

Медицински университет – Варна, УМБАЛ „Света Марина“ – Варна

Перитендинитът на гленохумералната става е сред най-честите проблеми на рамото, които засягат спортуващи хора, както и при повтарящи се дейности, свързани с работа или ежедневиения живот. Заболяването представлява терапевтично предизвикателство за физикалната медицина, особено в остра фаза, когато

болинството физикални фактори, приложени в комбинация или като монотерапия, дават незадоволителни терапевтични ефекти.

Multiwave Locked System (MLS) е вид клас IV NIR (near infra-red) лазер с висока мощност и две симултанно протичащи дължини на вълната или т.нар. двуфотонно въздействие.

Цел на изследването: Да се проучи ефектът на MLS лазерно лъчение при пациенти с перитендинит на гленохумерална става.

Материал и методи: Петнадесет пациенти от двата пола на възраст между 20 и 55 години с перитендинит на гленохумерална с клинични прояви, с давност на симптомите не повече от 7 дни бяха третирани с MLS лазерно лъчение. Използва се високоенергиен лазер М6 за MLS® Laser Therapy на ASALaser. Терапевтичната методика, която се използва е в два етапа - сканиране на раменна област фронтално и дорзално с MLS фиксирано, роботизирано мултидиодно устройство и обработване на точки с MLS® еднодиоден ръчен апликатор. Терапевтичният курс включва общо 8 процедури разпределени в рамките на 2 работни седмици както следва: първа седмица – по 1 процедура на ден, ежеседневно, общо 5 процедури; втора седмица - 1 процедура на ден, през ден, общо 3 процедури. За обективизиране на резултатите са използвани: ъглометрия на флексия, абдукция и външна ротация на раменна става; оценка на спонтанна и палпаторна болката по VAS; Shoulder Pain and Disability Index (SPADI) за оценка на функционалното състояние и болката в хода на проследяването. Пациентите се оценават на три пъти: преди началото на лечението, след приключването на терапевтичния курс, както и на 45-я ден от началото на терапията.

Резултати: При всички пациенти се наблюдава подобрене по отношение на обема на движение, намаляване на болката и подобряване на функционалното състояние на гленохумерална става в края на лечебния курс. Късните данни показват, че постигнатото подобрене се запазва.

Заклучение: Приложението на MLS лазерно лъчение дава възможност за едно успешно и трайно терапевтично повлияване на лекуваните пациенти с перитендинит на гленохумерална става.

Ключови думи: Перитендинитът на гленохумералната става, Multiwave Locked System (MLS), високоенергиен лазер М6 за MLS® Laser Therapy

КОМБИНИРАНО ПРИЛОЖЕНИЕ НА ВИСОКОЕНЕРГИЕН ЛАЗЕР И МАНУАЛНА ТЕРАПИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ФУНКЦИОНАЛНИ НАРУШЕНИЯ В ТОРАКАЛЕН ОТДЕЛ.

Ц. Янков, И. Тодоров, Л. Панайотова
Медицински университет – Варна, УМБАЛ „Света Марина“ – Варна

Функционалните нарушения са една от най-честите причини за болка и ограничен обем на движение в торакален отдел на гръбначен стълб. С големия си набор от диагностични и терапевтични похвати, мануалната терапия има за цел откриване и последващо отстраняване на т.нар „блокажи“ на ставите от опорно-двигателния апарат. Мануалната манипулация може да се комбинира успешно с преформирани физикални фактори с цел по-добро повлияване на симптоматика на функционалните

нарушения. Multiwave Locked System (MLS) е вид клас IV NIR (near infra-red) лазер с висока мощност и две симултанно протичащи дължини на вълната с изразено противовъзпалително, аналгетично и антиедемно действие.

Цел на изследването: Да се проучи ефекта от комбинираното приложение на MLS лазерно лъчение и мануална терапия при пациенти с функционални нарушения в торакален отдел.

Материал и методи: Дванадесет пациенти от двата пола на възраст между 18 и 50 години с оплаквания от неспецифична болка и ограничени движения в гърба с давност не повече от 45 дни, бяха третирани с MLS лазерно лъчение и мануална терапия. Използва се високоенергиен лазер М6 за MLS Laser Therapy на ASA, Италия и т.нар. пистолетна техника по Lewit за мануална манипулация на торакални двигателни сегменти. Терапевтичната методика, която се използва за лазертерапията е в два етапа - сканиране на торакален отдел на гръбначен стълб с MLS фиксирано, роботизирано мултидиодно устройство и обработване на болезнени точки с MLS еднодиоден ръчен апликатор. Терапевтичният курс включва мануална манипулация на блокираните двигателни сегменти в торакален отдел, еднократно на първия ден от стартиране на проучването и терапевтичен курс за MLS лазер терапия – общо 6 процедури в рамките на 2 работни седмици. За обективизиране на резултатите са използвани: тест на Ott, ъглометрия за ротация в торакален отдел в двете посоки, оценка на спонтанна и палпаторна болката по VAS, кратка форма на въпросника на McGill (SF-MPQ) и Functional Rating Index. Пациентите се оценяват три пъти: преди началото на лечението, след приключването на терапевтичния курс, както и на 45-я ден от началото на терапията.

Резултати: При всички пациенти се наблюдава подобрене по отношение на обема на движение, намаляване на болката и подобряване на функционалното състояние на торакален отдел на гръбначен стълб в края на лечебния курс. Късните данни показват, че постигнатото подобрене се запазва.

Заклучение: Комбинираното приложение на MLS лазерно лъчение и мануална терапия дава възможност за едно успешно и трайно терапевтично повлияване на лекуваните пациенти с функционални нарушения в торакален отдел на гръбначен стълб.

Ключови думи: Функционални нарушения, MLS лазер терапия, мануална терапия